

NORGES HØYESTERETT

Den 2. juni 2025 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Bergh, Thyness og Sivertsen i

HR-2025-1009-U, (sak nr. 25-054979SIV-HRET), sivil sak, anke over kjennelse:

A (advokat Morten Engesbak
advokat Mette Yvonne Larsen)

mot

B (advokat Saloume Djoudat)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder anke over lagmannsrettens kjennelse om anerkjennelse og fullbyrdelse av en kypriotisk fraværdsdom i medhold av Luganokonvensjonen.
- (2) A og B er tidligere ektefeller og har barnet C sammen. I fraværdsdom avsagt av en domstol i Nikosia i Kypros 21. februar 2024 ble A dømt til å betale 255 645 EUR til B som følge av bortføring av C fra Kypros til Norge. A hadde mottatt innkalling til saken for den kypriotiske domstolen, men møtte ikke opp.
- (3) B fremmet 13. august 2024 begjæring om tvangsfullbyrdelse av den kypriotiske fraværdsdommen i Norge.
- (4) I Søndre Østfold tingretts beslutning 15. oktober 2024 ble den kypriotiske fraværdsdommen erklært tvangskraftig etter Luganokonvensjonen artikkel 41. Slutningen lyder:

«Begjæringen antas til fullbyrdelse.»
- (5) A anket beslutningen til Borgarting lagmannsrett. Han anførte at det ville virke støtende mot den norske rettsordenen («ordre public») å fullbyrde den kypriotiske fraværdsdommen, jf. Luganokonvensjonen artikkel 34 nr. 1. Borgarting lagmannsrett var ikke enig i dette og avsa 24. februar 2025 kjennelse med slik slutning:

«1. Anken forkastes.

2. Sakskostnader for lagmannsretten tilkjennes ikke.»

- (6) A har anket kjennelsen til Høyesterett. Det er anført at kompetansebegrensningen i tvisteloven § 30-6 ikke får anvendelse, slik at ankeutvalget har full kompetanse. A mener at anerkjennelse og fullbyrdelse av den kypriotiske fraværdommen åpenbart vil virke støtende på den norske rettsordenen, jf. Luganokonvensjonen artikkel 34 nr. 1. Det er vist til at A ved dom fra Søndre Østfold tingrett er frifunnet for det forholdet han nå er idømt erstatningsansvar for. Fraværdommen krenker derfor uskyldspresumsjonen etter Den europeiske menneskerettskonvensjon (EMK) artikkel 6 nr. 2. Det var feil av lagmannsretten å legge vekt på at A kunne unngått fraværdom ved å engasjere advokat på Kypros. Det er fremmet slik påstand:

«1. Begjæringen om anerkjennelse tas ikke til følge.

Subsidiært: Lagmannsrettens kjennelse oppheves.

2. A tilkjennes sakskostnader for alle instanser.»

- (7) B har inngitt tilsvaret. Det er anført at tvisteloven § 30-6 kommer til anvendelse ved ankeutvalgets behandling av saken, og at det ikke er noen feil ved lagmannsrettens generelle lovforståelse. Lagmannsrettens konklusjon om at det ikke vil virke åpenbart støtende på norsk rettsorden å anerkjenne den kypriotiske fraværdommen, bygger på en korrekt forståelse av Luganokonvensjonen artikkel 34 nr. 1. Det er fremmet slik påstand:

«*Prinsipalt:*

1. Anken avvises.

2. A dømmes til å betale sakens omkostninger for alle instanser.

Subsidiært:

1. Anken forkastes.

2. A dømmes til å betale sakens omkostninger for alle instanser.»

- (8) Høyesteretts ankeutvalg bemerker at tingrettens kompetanse i saker om anerkjennelse av tvangskraft for dommer etter Luganokonvensjonen av 2007, jf. tvisteloven § 19-16, er begrenset til en vurdering av om formalitetene i konvensjonen artikkel 53 er oppfylt. Dette følger av konvensjonen artikkel 41, som lyder:

«Dommen skal erklæres tvangskraftig så snart formalitetene omhandlet i artikkel 53 er oppfylt, uten prøving etter artiklene 34 og 35. Den part som fullbyrdelse begjæres overfor har ikke rett til å sette fram merknader på dette stadium.»

- (9) Tingretten har på denne bakgrunn ikke prøvd om vilkårene etter artiklene 34 og 35 for å nekte fullbyrdelse av den kypriotiske fraværdommen er oppfylt. Disse vilkårene kan bare prøves av lagmannsretten etter anke, jf. artikkel 45 nr. 1, se også Ot.prp. nr. 89 (2008–2009) side 24. Ettersom vilkårene for å nekte fullbyrdelse av dommen er prøvd av lagmannsretten som første instans, får kompetansebegrensningen ved videre anke til Høyesterett etter tvisteloven § 30-6 ikke anvendelse. Ankeutvalget har derfor full kompetanse ved prøvingen av lagmannsrettens kjennelse.

- (10) Utvalget bemerker at det i Rt-2012-1486 avsnitt 25 er lagt til grunn at kompetansebegrensningen i § 30-6 gjelder i slike saker. Det er vist til denne avgjørelsen i HR-2017-2472-U avsnitt 11. Avgjørelsen fra 2012 er imidlertid avsagt etter den tidligere Luganokonvensjonen av 1988. Denne begrenset ikke førstinstansens kompetanse til å prøve fullbyrdingsvilkårene slik Luganokonvensjonen av 2007 gjør.
- (11) Spørsmålet i saken er om det «åpenbart vil virke støtende på rettsordenen» i Norge å fullbyrde den kypriotiske fraværdommen, jf. ordre public-forbeholdet i Luganokonvensjonen artikkel 34 nr. 1. Bestemmelsen er ment som en sikkerhetsventil for å hindre uakseptable resultater. Som det fremgår av ordlyden, skal det svært mye til for at bestemmelsen kan anvendes. For at dette skal være aktuelt, må fullbyrdelse føre til et resultat som vil stride sterkt mot rettsfølelsen i Norge, se den generelle uttalelsen om ordre public i HR-2021-1345-A avsnitt 44 med henvisning til Rt-2009-1537 *Bokhandleren i Kabul* avsnitt 37. I EU-domstolens dom i sak C-590/21 *Charles Taylor Adjusting* avsnitt 35 er den tilsvarende bestemmelsen i rådsforordning (EF) nr. 44/2001 artikkel 34 nr. 1 tolket slik at det må være tale om

«... a manifest breach of a rule of law regarded as essential in the legal order of the Member State in which enforcement is sought or of a right recognised as being fundamental within that legal order».

- (12) I den kypriotiske fraværdommen er erstatningsansvaret begrunnet i at A den 27. april 2017 ulovlig bortførte sin datter fra Kypros til Norge. Det er i dommen vist til at en kypriotisk familiedomstol 12. november 2015 hadde bestemt at barnet skulle ha fast bosted hos sin mor på Kypros, og at moren i en avgjørelse fra 2017 fikk foreldreansvaret alene.
- (13) Ved Søndre Østfold tingretts dom 8. februar 2023 ble A frifunnet for tiltale om barne bortføring, jf. straffeloven § 261. Lagmannsretten har i sin kjennelse oppsummert dommen slik:

«Grunnlaget for tiltalen etter straffeloven § 261 andre ledd, første ledd, var at A 27. april 2017 bortførte sin datter fra Kypros til Norge til tross for at barnet etter norsk og kypriotisk rett ble ansett å bo fast hos mor på Kypros. Søndre Østfold tingrett fant det ikke bevist at en avtale, lov eller rettsavgjørelse fra Norge eller Kypros fastslo at B hadde omsorgen alene for datteren da A tok med datteren til Norge i april 2017. At det forelå en midlertidig avgjørelse fra en kypriotisk familiedomstol 12. november 2015 som bestemte at B skulle ha foreldreansvar alene og at datteren skulle ha bosted i Kypros, var for tingretten ikke avgjørende. Den midlertidige avgjørelsen ble ikke anerkjent av tingretten på grunn av prosessuelle mangler, blant annet manglende lovlig forkynning av begjæringen for A. Tingretten anerkjente heller ikke avgjørelsen 7. april 2017, som opprettholdt avgjørelsen fra november 2015, fordi det ikke var bevist at A var kjent med avgjørelsen da han reiste til Kypros for å hente datteren.»

- (14) Som lagmannsretten har pekt på, bygger den norske straffedommen og den kypriotiske fraværdommen «på helt ulike vurderinger av de samme faktiske omstendighetene». Ankeutvalget er enig med lagmannsretten i at dette ikke i seg selv gjør det «åpenbart støtende» å fullbyrde den kypriotiske dommen her i landet. Det er etter norsk rett ikke noe prinsipielt i veien for at den som er frifunnet for straff, kan bli dømt til å betale erstatning for den samme handlingen. I lagmannsrettens kjennelse heter det om dette:

«Norsk rett åpner for at siktede i samme eller annen sak kan dømmes til å betale erstatning for forholdet vedkommende strafferettslig er frifunnet for, forutsatt at begrunnelsen i den delte avgjørelsen ikke krenker uskyldspresumsjonen nedfelt i

Grunnloven § 96 andre ledd og EMK artikkel 6 nr. 2, jf. HR-2018-1783-A avsnitt 24 og 25. Det at tingretten i straffesaken, med strafferettens beviskrav, la til grunn at barnet var bosatt i Norge, mens det i den sivile kypriotiske dommen i sak om krenkelse av familielivet ble lagt til grunn at bostedet var på Kypros, er et resultat som, i alle fall teoretisk, kunne vært det samme etter norsk intern rett. Det innebærer at anerkjennelse av den kypriotiske dommen ikke bygger på et prinsipp som ikke er akseptabelt etter norsk rett. ...»

- (15) Ankeutvalget slutter seg til dette. Det er heller ingenting ved den kypriotiske domstolens konkrete vurderinger som kan gjøre det aktuelt å bruke ordre public-forbeholdet. A har anført at dommen inneholder uttalelser som krenker uskyldspresumsjonen, jf. Grunnloven § 96 andre ledd og EMK artikkel 6 nr. 2. Dommen uttaler seg imidlertid ikke om straffeskyld, men drøfter erstatningsspørsmålet med utgangspunkt i et sivilrettslig beviskrav om sannsynlighetsovervekt. At frifinnelsen i den norske straffesaken ikke er kommentert, kan forklares med As fravær i saken.
- (16) Ankeutvalget er på denne bakgrunn kommet til at anken forkastes.
- (17) B har vunnet saken for Høyesterett og har krav på dekning av sakskostnader etter hovedregelen i tvisteloven § 20-2 første ledd, jf. andre ledd. Det foreligger ikke tungtveiende grunner som gjør det rimelig å fritta A fra kostnadsansvaret etter unntaksbestemmelsen i § 20-2 tredje ledd.
- (18) Det er ikke inngitt sakskostnadsoppgave, jf. tvisteloven § 20-5 fjerde ledd. Nødvendige kostnader settes skjønnsmessig til 10 000 kroner inkludert merverdiavgift.
- (19) Kjennelsen er enstemmig.

S L U T N I N G

1. Anken forkastes.
2. I sakskostnader for Høyesterett betaler A 10 000 – titusen – kroner til B innen 2 – to – uker etter forkynnelsen av denne kjennelsen.

Erik Thyness
(sign.)

Espen Bergh
(sign.)

Eyvin Sivertsen
(sign.)